

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
Verantwoording	11
Inleiding	13
Hoofdstuk 1	
Wetenschappelijke integriteit: een verkenning van een deugdelijk begrip	17
1. Door fraude in opspraak	17
2. Integriteit als positie-gebonden norm	19
3. Integriteit als norm voor het eigen gedrag	22
4. De waarden van de wetenschap: twee basisnormen van integriteit	25
5. Wetenschappelijke integriteit in de praktijk: een eerste verkenning	29
Hoofdstuk 2	
De codificatie van gedragsnormen in het wetenschappelijk onderzoek	35
1. Wolken aan de heldere hemel van de wetenschap	35
2. Enkele voorbeelden van fraude	36
3. Vier conceptuele onderscheidingen	39
4. De totstandkoming van Gedragscodes voor Wetenschapsbeoefening	41
5. De Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening 2004/2012	50
Hoofdstuk 3	
Lessen uit de geschiedenis van de wetenschapsfraude	55
1. Een nieuw verschijnsel?	55
2. Welk verschijnsel? Een nadere definiëring van wetenschapsfraude	57
3. Een frequent verschijnsel?	60
4. Gaan prestatiedwang en oneerlijkheid samen?	62
5. Onderzoek in opdracht	68
6. Naar een verklaring van wetenschapsfraude?	72

Hoofdstuk 4

De behandeling van klachten inzake wetenschappelijke integriteit	79
1. Inleiding	79
2. Het juridische kader	81
3. De huidige klachtprocedure	83
4. Beginselen van <i>fair trial</i> bij klachtbehandeling	85
5. Afbakeningen: praktijkproblemen en praktijkvoorbeelden	89

Hoofdstuk 5

Plagiaat en zelfplagiaat	99
1. Schending van academische huisregels	99
2. Pronken met andermans veren	102
3. Omvang en frequentie van plagiaat	109
4. Pronken met eigen veren	112
5. Klagen over plagiaat: macht en melding	122

Hoofdstuk 6

Tussen fout en fraude: veel gestelde vragen over wetenschappelijke integriteit	129
1. Wie mag klagen over wie? Bij welke instantie?	129
2. Waarover kan men klagen (I): fabuleren en falsificatie	134
3. Waarover kan men klagen (II): coauteurschap	140
4. Kan wetenschappelijk wangedrag verjaren?	147
5. Kleine fouten, grote slordigheden en twijfelachtige praktijken	150

Hoofdstuk 7

Valt integriteit te leren?	159
1. Vertrouwen in de wetenschap: zelfcorrectie en zelfregulering	159
2. Het systeem van zelfregulering nader beschouwd	165
3. Drie voorwaarden voor zelfregulering	170
4. Preventie van fraude en wangedrag: integriteitsbeleid	174
5. Valt integriteit te leren? Onderwijs in wetenschapsethiek en andere vaardigheden	177
6. Wat valt er van integriteit te leren?	182

Literatuur	185
Register van persoonsnamen	195
Zaakregister	197